

Дзяржаўная ўстанова адукацыі
«Баравікоўская сярэдняя школа»
Светлагорскага раёна Гомельскай вобласці

АПІСАННЕ ВОПЫТУ ПЕДАГАГІЧНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ
«ВЫКАРЫСТАННЕ РАЛЯВОЙ ГУЛЬНІ НА ЎРОКАХ
АНГЛІЙСКОЙ МОВЫ
ДЛЯ РАЗВІЦЦЯ КАМУНІКАТЫЎНЫХ УМЕННЯЎ
ВУЧНЯЎ V і VI КЛАСАЎ »

Падута Вольга Віктараўна,
настаўнік англійскай мовы
(044) 7229804;
Email: olga.paduto@mail.ru

1. Інфармацыйны блок

1.1. Назва тэмы вопыту

Выкарыстанне ралявой гульні на ўроках англійскай мовы для развіцця камунікатыўных уменняў вучняў V і VI класаў.

1.2. Актуальнасць вопыту

Як вядома, асноўнае прызначэнне навучання замежнай мове складаецца ў фарміраванні іншамоўнай камунікатыўнай кампетэнцыі, гэта значыць здольнасці і гатоўнасці ажыццяўляць іншамоўныя міжасобасныя і міжкультурныя зносіны з носьбітамі мовы.

Той, хто вывучае замежную мову, марыць навучыцца свабодна карыстацца ёю ў розных сітуацыях і з рознымі мэтамі. А дасягнуць гэтага, вядома, можна толькі ў ходзе актыўных зносін (узаемадзеяння) на вывучаемай мове. Практыка выкладання замежнай мовы ў сярэдняй школе паказвае, што арганізацыя вусных маўленчых зносін – гэта самае складанае ў навучанні, бо яно працякае ў штучных умовах. З-за адсутнасці моўнага асяроддзя ў навучэнцаў няма натуральнай патрэбы ў зносінах на замежнай мове, а гэта не спрыяе падтрыманню цікавасці да яе.

Асабісты вопыт дазваляе мне зрабіць выснову, што пераадольваць штучны характар іншамоўных маўленчых зносін у навучанні дапамагаюць ралявыя гульні. Менавіта ралявая гульня дазваляе максімальна наблізіцца да рэальных зносін і стварыць у навучэнцаў высокі эмацыянальны ўзровень на вучэбным занятку, паколькі ў ёй цесна пераплятаюцца вярбальныя і невярбальныя паводзіны партнёраў, гэта значыць ажыццяўляецца функцыя мовы як сродак зносін.

Сацыяльная значнасць ралявых гульняў у тым, што ў працэсе рашэння пэўных задач актывізуюцца не толькі веды, але і развіваюцца калектыўныя формы зносін.

Такім чынам, выкарыстанне ралявой гульні на вучэбных занятках па англійскай мове важна для фарміравання камунікатыўных уменняў вучняў V–VI класаў, што і вызначыла выбар тэмы майго вопыту.

1.3. Мэта вопыту:

Павышэнне якасці адукацыі праз развіццё вуснага маўлення навучэнцаў.

1.4. Задачы вопыту:

1. Стварыць умовы для актывізацыі маўленчай дзейнасці вучняў.
2. Фарміраваць у навучэнцаў навыкі і ўменні самастойнага выказвання думак з правільным выкарыстаннем лексічных адзінак і граматычных канструкцый у вуснай мове.

3. Развіваць такія якасці асобы, як камунікатыўнасць, крэатыўнасць, мабільнасць, самастойнасць, талерантнасць.
4. Фарміраваць культуру зносін, якая ўключае ў сябе ўменне арыентавацца ў кожнай канкрэтнай сітуацыі і правільна выкарыстоўваць моўныя адзінкі ў адпаведнасці з ёю.

1.5. Працягласць работы над вопытам

Сістэмная работа па фарміраванню камунікатыўных уменняў вучняў праз выкарыстанне ралявых гульняў вядзецца мною з 2011 года. У ходзе работы была вывучана нарматыўная і прававая дакументацыя, навукова-метадычная літаратура па выкарыстанні актыўных метадаў работы. Пройдзены курсавыя падрыхтоўкі на базе Мінскага дзяржаўнага лінгвістычнага ўніверсітэта па тэме “Лінгваметадычны практыкум” (2011, 2014), семінар “Эфектыўныя прыёмы і метадыкі навучання міжкультурным іншамоўным зносінам” на базе Гомельскага абласнога інстытута развіцця адукацыі (2014). Падрыхтаваны практычны матэрыял для выкарыстання на розных этапах вучэных заняткаў. Праведзены аналіз вынікаў педагагічнай дзейнасці.

2. Апісанне тэхналогіі вопыту

2.1. Вядучая ідэя вопыту

Асноўная ідэя метаду ралявой гульні – стварыць такую атмасферу навучання, калі вучні падчас вучэбнага занятку ўцягнуты ў камунікатыўную дзейнасць на вывучаемай мове, што вельмі важна для паспяховага авалодання навучэнцамі маўленчымі навыкамі і ўменнямі і стымулюе жывую гаворку.

З вялікай колькасці азначэнняў тэрміна ралявой гульні найбольш поўнае і дакладнае, на маю думку, было дадзена прафесарам Р. П. Мільрудам [6]. Згодна яго вызначэння ралявая гульня – гэта метадычны прыём, які адносіцца да групы актыўных спосабаў навучання практычнаму валоданню замежнай мовай. Укараненне гэтага прыёму спрыяе дасягненню мэтай навучання, актывізацыі маўленчай дзейнасці вучняў, фарміраванню ў іх навыкаў і ўменняў самастойнага выказвання думак з правільным выкарыстаннем у вуснай мове лексічных адзінак і граматычных канструкцый, адукацыі і выхаванню вучняў сродкамі замежнай мовы.

Навучэнцы пятага і шостага класаў знаходзяцца яшчэ ў такім узросце, калі, у адрозненне ад больш старэйшых школьнікаў, яны з задавальненнем прымаюць удзел у ралявых гульнях і пры гэтым не баяцца здацца смешнымі. Прычым, для навучэнцаў ралявая гульня – гэта ў большай ступені гульнёвая дзейнасць, у працэсе якой яны выступаюць у пэўных ролях. Для настаўніка ж ралявая гульня – гэта форма арганізацыі адукацыйнага працэсу па замежнай мове, мэтай якой – фарміраванне і развіццё ў вучняў маўленчых навыкаў.

У ралявой гульні рэалізуюцца наступныя педагагічныя прынцыпы:

1. *Прынцып актыўнасці*, што дасягаецца ўключэннем навучэнцаў у самастойную дзейнасць у выніку актывізацыі паводзін. Кожнае заданне ў ралявой гульні – задача, якую трэба вырашыць, выкарыстоўваючы наяўныя веды, навыкі і ўменні, у тым ліку і навыкі маўлення.

2. *Прынцып сувязі з жыццём*, бо кожная ралявая гульня – гэта мадэляванне ўмоў, сітуацый рэальнай рэчаіснасці.

3. *Прынцып выхавання асобы*: ралявая гульня, безумоўна, спрыяе выхаванню такіх якасцей, як узаемадапамога, супрацоўніцтва і партнёрства, бо падчас яе правядзення навучэнцы павінны зладжана ўзаемадзейнічаць, улічваць рэакцыі сваіх таварышаў, дапамагаць адзін аднаму. Уся работа па падрыхтоўцы і правядзенні ралявой гульні патрабуе ад кожнага максімальнай адказнасці.

2.2. Апісанне сутнасці вопыту

У V і VI класах на вучэбных занятках па замежнай мове працягваецца работа па фарміраванні ў навучэнцаў навыкаў гаварэння. Прычым, акцэнт робіцца не на рэпрадукцыю ўзорных тэкстаў ці дыялогаў, а на развіццё механізмаў маўленчых зносін: развіццё рэакцыі на рэпліку суразмоўцы, выбар адэкватнай стратэгіі і тактыкі зносін, пераход ініцыятывы і гэтак далей. У сувязі з гэтым, навучэнцы з дапамогай *функцыянальных апор* авалодваюць такімі моўнымі функцыямі, як запытанне інфармацыі, тлумачэнне, згода, апісанне, абяцанне, адмова, пагадненне, запрашэнне, прабачэнне, абмен уражаннямі, пабуджэнне да дзеяння і іншае. Такія функцыянальныя апоры ў якасці памятак я рыхтую для ўсіх вучняў. (*Дадатак 1*)

Упэўнена, што важна сістэматычная трэніроўка ўжывання моўных клішэ. З гэтай мэтай я, напрыклад, арганізоўваю наступныя моўныя размінкі ў пачатку вучэбных заняткаў і прапаную навучэнцам:

- *Адрэзаваць станоўча*:

T.: The weather is fine today.

S1: Yes, it is warm.

S2: You're right. The sun is shining brightly.

S3: I think so. The weather is wonderful.

S4: That's true. It isn't rainy or windy.

S5: I like such weather too.

- *Адрэзаваць адмоўна*:

T.: We're going to write a lexical-grammar test on Monday.

S1: Oh, no. We are not ready yet.

S2: It is not a good idea. Monday is a hard day.

S3: We need some more time to prepare.

S4: Tests are always boring. Let's read or discuss something.

S5: We don't like your idea.

- *Развіць думку, дабавіць дэталі:*

T.: Lena is on duty today.

S1: She must come to school on time.

S2: She must clean the board before each lesson.

S3: She mustn't forget to water the flowers.

S4: She must lay the tables during the lunch break.

S5: She likes playing games with little children during the breaks.

- *Запытаць дадатковую інфармацыю:*

T.: I have seen an interesting film.

S1: What is the title of the film?

S2: What is the film about?

S3: When did you see the film?

S4: Did you see it on TV or at the cinema?

S5: Who is the main character of this film?

- *Выразіць здзіўленне:*

T.: My friend has won a new car in a lottery.

S1: Really?

S2: Is that right?

S3: That's really something!

S4: What a wonder!

S5: That can't be true!

Зразумела, не варта чакаць, што навучэнцы адразу будуць хутка і смела гаварыць. Гэта паступовая і руплівая работа, і калі яна будзе праводзіцца рэгулярна, спачатку з выкарыстаннем узораў і функцыянальных апор, то вынікі абавязкова будуць. Такого роду практыкаванні – аснова правядзення ралявых гульняў.

Арганізацыю навучання іншамоўнай маўленчай дзейнасці праз ралявую гульню лічу адным з самых эфектыўных спосабаў фарміравання навыкаў гаварэння, таму што яна дазваляе ўключыць вучняў у вусныя зносіны на ўроку ў сітуацыях, максімальна набліжаных да рэальных. Прайграванне ролі псіхалагічна настройвае навучэнцаў на тыя моўныя дзеянні, якія чакаюцца ад іх у канкрэтнай сітуацыі. Пры гэтым вырашаюцца розныя камунікатыўныя задачы: засваенне ўзаемадзеяння ў межах сацыяльнага кантакту (этыкетныя ралявыя гульні), мадэляванне сюжэта (сюжэтныя ралявыя гульні) або абмеркаванне праблемы (рэгулятыўныя ралявыя гульні).

Нягледзячы на тое, што я аддаю перавагу сюжэтным ралявым гульням, лічу абавязковым і мэтазгодным звяртаць увагу на іх этыкетны бок. Навучэнцы павінны засвоіць правілы зносін, спосабы выражэння ўдзячнасці, прабачэння і іншае ў розных сітуацыях, бо адна з задач настаўніка складаецца ў

фарміраванні ў навучэнцаў норм моўнага этыкету, развіцці ў іх уменняў моўнага ўзаемадзеяння.

У залежнасці ад тэмы, тыпу вучэбных заняткаў, узроўню падрыхтаванасці вучняў праводжу *кантраліруемыя* (удзельнікам прапануюцца неабходныя рэплікі), *часткова кантраліруемыя* (удзельнікам прапануюцца апісанні сюжэта і роляў) і *свабодныя* (удзельнікам прапануюцца толькі тэма) ралявыя гульні ў парах, падгрупам і ў цэлым класе.

Ралявыя гульні ў пары – самы прасты тып ралявых гульняў. Іх вельмі зручна выкарыстоўваць, таму што яны не займаюць шмат часу на ўроку, не патрабуюць папярэдняй падрыхтоўкі, лёгка прыстасоўваюцца да кожнай тэмы, добра ўпісваюцца ў любы тып вучэбнага занятку, не парушаючы яго структуру. Да таго ж ралявыя гульні ў парах пад сілу навучэнцам рознага ўзроўню падрыхтоўкі. Інтэрв’ю (Interviews), разрэзаныя жарты (Stripped Jokes), незакончаныя дыялогі (Unfinished Dialogues) – гэтыя нескладаныя ралявыя гульні вельмі падабаюцца вучням, і іх можна выкарыстоўваць на розных этапах вучэбных заняткаў, у тым ліку ў якасці фізкультхвілінак. Між тым, нягледзячы на прастату, гэтыя гульнівыя практыкаванні дазваляюць арганізаваць мэтанакіраваную моўную практыку навучэнцаў на замежнай мове, трэніроўку і актывізацыю навыкаў і ўменняў у сістэме “дыялог-маналог у дыялогу”, розных тыпаў узаемадзеяння партнёраў па зносінах, фарміраванне разнастайных функцыянальных тыпаў выказванняў (паведамленне інфармацыі, выказванне думкі, згоды і гэтак далей).

Інтэрв’ю (Interviews) розных тыпаў на сваіх вучэбных занятках я праводжу даволі часта:

- *Самакіруемае інтэрв’ю*: кожны вучань запісвае рад пытанняў, на якія збіраецца адказаць. Затым навучэнцы выбіраюць партнёраў, абменьваюцца з імі пытаннямі і бяруць інтэрв’ю адзін у аднаго.

- *Групавое інтэрв’ю*: усе навучэнцы бяруць інтэрв’ю ў аднаго вучня. Затым ідзе абмеркаванне вынікаў.

- *Апытванне меркавання*: навучэнцы дзеляцца на дзве групы. Кожная група рыхтуе сваю анкету на дадзеную тэму. Затым групы выдзяляюць па аднаму прадстаўніку, які праводзіць апытванне ў суседняй групе.

- *Кіруемае інтэрв’ю*: удзельнічаюць пары або групы вучняў. Кожная група атрымлівае запісаныя на картцы тэму і адказы на пытанні. Неабходна сфармуляваць адпаведныя пытанні.

Любімыя заняткі, ежа, школьнае жыццё, прырода, кнігі, фільмы – інтэрв’ю можна праводзіць абсалютна па любой тэме. Хацелась бы адзначыць, што аўтары вучэбных дапаможнікаў па англійскай мове для V і VI класаў

прапануюць вялікую колькасць практыкаванняў для правядзення цікавых інтэрв'ю.

Разрэзаныя жарты (Stripped Jokes) выкарыстоўваю наступным чынам. Калі жарты складаюцца з двух рэплік, то я дзялю клас умоўна на дзве групы. Адною палове прапаную першую рэпліку кожнага жарта, другой палове – адказ на рэпліку. Вучні абыходзяць увесь клас і шукаюць сваю пару, а потым агучваюць жарт.

Жарты могуць складацца і з чатырох рэплік, якія стаяць у хаатычным парадку. У гэтым выпадку кожны вучань атрымлівае дзве рэплікі і павінен знайсці сваю пару. Задача навучэнцаў – аднавіць жарт, дапоўніць яго неабходнай інфармацыяй (міміка, эмоцыі, рэчы) і прадэманстраваць. Дарэчы, такі від работы я, часам, прапаную вучням у пачатку ўрока, не аб'яўляючы тэмы. У гэтым выпадку навучэнцы падчас складання жартоўных дыялогаў папершае, знаходзяць для сябе новую пару для работы на вучэбным занятку, а па-другое, вызначаюць тэму, над якой будуць працаваць на ўроку далей, і, такім чынам, у класе ўсталёўваецца пазітыўная атмасфера. (*Дадатак 2*)

Незакончаныя дыялогі (Unfinished Dialogues) патрабуюць розную ступень дапрацоўкі, а таму навучэнцам неабходна праявіць самастойнасць, крэатыўнасць, уменне ўжыць набытыя веды (актыўны слоўніковы запас, засвоеныя граматычныя канструкцыі) на практыцы. Напрыклад, прапаную сярод 12 (16, 18) сказаў знайсці схаваны дыялог і разыграць яго ў пары. Або: ёсць дзве першыя і дзве апошнія рэплікі, неабходна дадаць 4 (6) рэплікі, каб атрымалася размова па пэўнай тэме. Больш складаны варыянт: прапануюцца толькі дзве першыя рэплікі або толькі сітуацыя, і неабходна разыграць дыялог. (*Дадатак 3*)

Ралявыя гульні ў падгрупах і ў цэлым класе больш складаныя ў параўнанні з ралявымі гульнямі ў парах, паколькі патрабуюць сур'ёзнай папярэдняй падрыхтоўкі, у большай ступені з боку педагога, асабліва гэта датычыцца часткова кантраліруемых і свабодных ралявых гуляў. Настаўнік павінен быць свайго роду сцэнарыстам, рэжысёрам і акцёрам, прычым добрым сцэнарыстам, рэжысёрам, акцёрам, а таксама добрым псіхолагам. Калі ён не валодае гэтымі якасцямі, то яму будзе цяжка правільна арганізаваць гульню, што можа прывесці да расчаравання вучняў.

У правядзенні такіх ралявых гуляў вылучаюцца тры этапы:

1. Падрыхтоўчы (інфармацыйна-матывацыйны, тлумачальны).

На гэтым этапе арганізую размеркаванне роляў, азнаямленне навучэнцаў з ралявой сітуацыяй, з пытаннямі для абмеркавання або праблемай, з лінгвістычным напаўненнем гульні, праводжу папярэдняю трэніроўку лексічных адзінак і граматычных структур. Акрамя таго, дома вучні чытаюць

дадатковыя матэрыялы па пастаўленай праблеме і збіраюць інфармацыю для кожнай канкрэтнай сітуацыі.

Поспех правядзення гульні залежыць менавіта ад падрыхтоўкі і шмат у чым абумоўлены наяўнасцю адэкватных ралявых прадпісанняў і рэквізіту (абсталявання, касцюмаў). Па гэтай прычыне я рыхтую ралявыя карткі (лічу, што для арганізацыі ралявых гульняў з пяці- і шасцікласнікамі іх выкарыстанне абавязкова). Яны могуць быць аформленыя па-рознаму. Калі група (клас) моцная, афармленне такое: адзін бок карткі дае інфармацыю аб ралявой сітуацыі, ён аднолькавы для ўсіх удзельнікаў гульні. Адваротны ж бок для ўсіх удзельнікаў розны, бо ўтрымлівае інфармацыю аб дадзеным дзеючым персанажы і паказвае магчымую лінію паводзін. Калі група (клас) слабейшая, то варыянт картак іншы: на адным баку ралявое прадпісанне для канкрэтнага персанажа, а на другім – моўныя падказкі. У моцным класе (падгрупе) прапаноўваю навучэнцам самім скласці ралявыя карткі, што станоўча ўплывае на ўсебаковае развіццё асобы школьнікаў, таму што яны вучацца працаваць самастойна, выкарыстоўваюць розныя крыніцы інфармацыі. (Дадатак 4, 5)

У якасці ралявых картак я часам выкарыстоўваю *моўныя апоры* – гэта карткі з ключавымі словамі і фразамі, якія запісаны ў неазначальнай форме, раскрываюць сутнасць тэмы і з’яўляюцца “падказкай” сюжэтнай канвы. Такія апоры не прад’яўляюць навучэнцам гатовыя фразы, а стымулююць іх самастойныя выказванні ў працэсе мадэлявання вучэбных маўленчых сітуацый, дазваляюць ператварыць тэматычную лексіку ў актыўную.

Моўныя апоры таксама з’яўляюцца дадатковай крыніцай інфармацыі па праблеме, якая абмяркоўваецца і якой навучэнцы могуць пакуль і не валодаць, але, ведаючы строгія механізмы пабудовы англійскіх сказаў, улічваючы разнастайнасць часавых форм англійскага дзеяслова і іншых з’яў англійскай граматыкі, яны здольны фармуляваць гэта на вывучаемай замежнай мове і ўдасканалваць свае ўменні і навыкі вуснага маўлення. Усё гэта садзейнічае не проста «сляпому» прагаворванню, а асэнсаванаму выказванню думкі. Моўныя апоры я выкарыстоўваю, напрыклад, падчас правядзення ралявых гульняў па тэмам *Countries and continents* (V клас) і *A Country of lakes* (VI клас). (Дадатак 6, 7)

2. Асноўны этап (уласна ралявая гульня).

На гэтым этапе ўдзельнікі гульні рэалізуюць свае моўныя навыкі згодна вызначаных роляў, творча раскрываюць свае камунікатыўныя здольнасці, фарміруюць свае сацыяльныя ўзаемаадносіны ва ўмовах гульні.

Звычайна ралявыя гульні ў падгрупах я праводжу наступным чынам: кожная падгрупа выступае па чарзе, адна падгрупа гуляе, а астатнія слухаюць, а потым ацэньваюць. Падчас гульні сама я, часам, прымаю ролю вядучага або

адну з «другарадных» роляў з тым, каб мець поўнае права, не парушаючы камунікатыўную сітуацыю, умяшацца ў працэс зносін, стымуляваць «пасіўных» удзельнікаў да размовы, накіраваць дзеянні персанажаў у патрэбным накірунку. Сваім прыкладам я таксама паказваю вучням, як неабходна ўжыцца ў ролю, як правільна выкарыстаць маўленчыя і немаўленчыя сродкі падчас дзеяння.

3. *Заклучны этап.*

Мэтаю гэтага этапу з'яўляецца кантроль, аналіз і абагульненне вынікаў. На гэтым этапе прапаную ацаніць асабісты ўклад кожнага ўдзельніка, прааналізаваць яго ролю (магчымы ўзаемааналіз і самааналіз), у сваю чаргу я тлумачу прычыны магчымых няўдач і цяжкасцей, з якімі сутыкнуліся вучні падчас гульні. Гэта дазваляе навучэнцам асэнсаваць вынікі сваёй дзейнасці, пазбегнуць тыповых памылак у будучым.

Таксама на гэтым этапе прапаную вучням выкананне пэўных заданняў (напрыклад, напісаць ліст сябру).

Самым цяжкім кампанентам пры арганізацыі ралявой гульні з'яўляецца стварэнне матыва гаварэння, а для гэтага важны сюжэт. Сюжэты ралявых гульняў вызначаюцца тэматыкай урокаў. І трэба адзначыць, што тэматыка, прадстаўленая ў вучэбна-метадычных комплексах Л. М. Лапіцкая, А.І. Калішэвіч, Т.Ю. Сеўрукова, Н.М. Седунова “Англійская мова 5 клас” і Н. В. Юхнель, А.Г. Навумава, А.А. Радоўская “Англійская мова 6 клас”, вельмі прыдатная для правядзення такога віду гульняў: *In Summer, A day out, Food, School, Nature, In town and in the country, My fair land, Countries and continents, Homework, Hobbies, Books and films, Special days, Travelling, TV programmes, Healthy lifestyle.*

Я праводжу не толькі камунікатыўныя, але і лінгвістычныя ралявыя гульні. Часам, іх немагчыма размежаваць, таму што на практыцы мэтай лінгвістычнай гульні для навучэнца будзе ажыццяўленне маўленчых зносін. Так, напрыклад, пяцікласнікі вучацца будаваць спецыяльныя пытанні ў the Past Simple Tense, а вучні шостага класа знаёмцца з the Present Perfect Tense і з рознымі тыпамі пытальных сказаў. Падчас ралявых гульняў па гэтых тэмах адпрацоўваюцца пытанні і адказы, але накіраваны гульні на тое, каб удзельнікі склалі размову, і іх мэта – данесці сэнс выказвання іншым. (*Дадатак 8*)

Адзін з відаў ралявой гульні – *драматызацыя*, або *тэатральная пастаноўка*. Гэта прадстаўленні ў выглядзе сцэн апавяданняў, казак, забаўных гісторый або сюжэтных замалёвак. Паколькі для пастаноўкі драматызацыі патрабуюцца галоўным чынам сюжэты мастацкіх твораў, такі від ралявых гульняў больш прыдатны для пазакласнай работы. Аднак аўтары падручніка па англійскай мове ў 6 класе прапануюць для чытання некалькі цікавых твораў, якія я не змагла не ўвасобіць у тэатральныя пастаноўкі. Сярод іх – казка “*King*

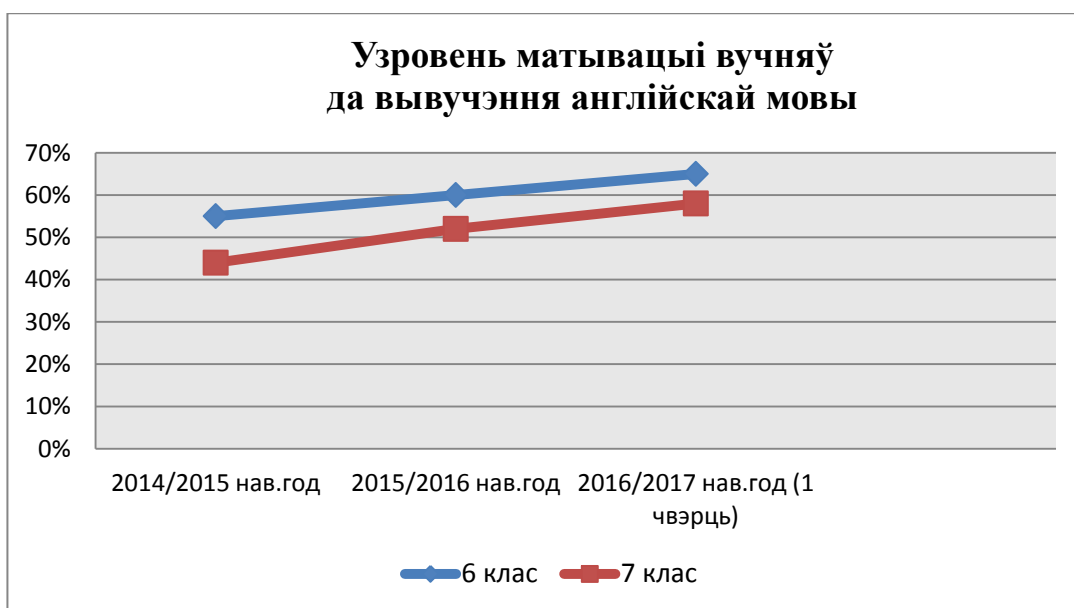
Midas” і апавяданне *“Magic Time”*. Дакладней кажучы, увасобіць гэтыя творы ў тэатральныя пастаноўкі я прапанавала сваім вучням. Пасля прачытання і абмеркавання апавяданняў навучэнцы падзяліліся на падгрупы, удзельнікі кожнай падгрупы размеркавалі паміж сабою ролі, склалі словы персанажаў (на гэтым этапе я аказвала дапамогу), падабралі касцюмы і дэкарацыі – атрымаліся даволі цікавыя пастаноўкі, а вучні мелі магчымасць удасканаліць сваё вуснае іншамоўнае маўленне ў свабоднай і захапляльнай форме. (Дадатак 9)

2.3 Выніковасць і эфектыўнасць вопыту

Выніковасць і эфектыўнасць вопыту ўключае ў сабе:

- інтэрактыўнае ўключэнне навучэнцаў у адукацыйны працэс;
- развіццё творчых здольнасцей вучняў;
- сфарміраванасць навыкаў работы ў парах і ў групе.

Ралявая гульня суправаджаецца, як правіла, эмацыйным уздымам, у сувязі з чым назіраецца ўзрастанне матывацыі да вывучэння англійскай мовы, што паказалі праведзеныя педагогам-псіхолагам дыягнастычныя даследаванні ў двух класах за апошнія тры гады.

Ралявая гульня вырашае вельмі важную задачу: дае навучэнцам апору, падказвае, якімі моўнымі мадэлямі можна выказаць тую ці іншую думку або запытаць інфармацыю менавіта ў гэтай канкрэтнай сітуацыі, як правільна весці размову. У выніку – развіваецца аратарскае ўменне, навучэнцы не баяцца выступаць перад аўдыторыяй. Паспяховы ўдзел маіх вучняў у разнастайных прадметных конкурсах з’яўляецца яркім доказам гэтага:

<i>Навучальны год</i>	<i>Меропрыемства</i>	<i>Вынік</i>
2010/2011	Раённая навукова- практычная канферэнцыя	Дыплом II ступені
2011/2012	Раённая навукова- практычная канферэнцыя	Дыплом II ступені
2013/2014	Раённая навукова- практычная канферэнцыя	Дыплом II ступені
2014/2015	Раённы конкурс аратарскага майстэрства “Мастацтва гаварыць” Раённая навукова- практычная канферэнцыя Раённы фестываль аматарскіх тэатральных калектываў «Аркад»	Дыплом II ступені Дыплом II ступені Дыплом I ступені
2015/2016	Раённы конкурс аратарскага майстэрства “Мастацтва гаварыць” Раённая навукова- практычная канферэнцыя Раённы фестываль аматарскіх тэатральных калектываў «Аркад»	Дыплом III ступені Дыплом I ступені Дыплом I ступені

3. *Заключэнне*

3.1 Канкрэтныя высновы і прапановы, якія вынікаюць з вопыту

Ралявая гульня, з'яўляючыся метадычным прыёмам, які забяспечвае арганізацыю навучання замежнай мовы ў рэчышчы камунікатыўна-накіраванай методыкі, на аснове якой пабудаваны сучасны адукацыйны працэс, знаходзіць усё больш шырокае прымяненне пры фарміраванні ў вучняў іншамовных навыкаў і ўменняў на ўроках замежнай мовы.

Навучэнец, які прымае ўдзел у ралявой гульні, выступае як актыўны творчы суб'ект вучэбнай дзейнасці. На вучэбным занятку, дзе выкарыстоўваецца метадычны прыём ралявой гульні, усе навучэнцы максімальна актыўныя, не сціснутыя іміджам сваёй асобы, кожны свабодна

праяўляе сябе як індывідуальнасць. Такія заняткі становяцца эмацыянальна насычанымі, што спрыяе павышэнню матывацыі да вывучання замежнай мовы.

Падчас ралявой гульні ўдзельнікі пераадольваюць псіхалагічныя бар'еры, такія як няўпэўненасць у сабе, боязнь зрабіць памылку, што ў канчатковым выніку станоўча сказваецца на ўзроўні сфарміраванасці ў іх іншамоўнай камунікатыўнай кампетэнцыі.

Выкарыстанне ралявой гульні на ўроках замежнай мовы, несумненна, адказвае асноўнаму патрабаванню – уключэнню навучэнцаў у вусныя зносіны на ўроку ў сітуацыях, максімальна набліжаных да рэальных, што дапамагае пераадолець штучны характар гэтых зносін у навучальных умовах.

3.2 Перспектыва далейшага ўдасканалення дадзенага вопыту і сваёй прафесійнай практыкі.

Планую дадзены вопыт удасканальваць: прадоўжыць падбор практычнага матэрыялу для заняткаў англійскай мовы з выкарыстаннем ралявых гуляняў у сярэдніх класах і дзелавых гуляняў у старэйшых класах.

3.3 Рэкамендацыі па выкарыстанні педагагічнага вопыту ў дзейнасці іншых педагогаў, магчымасці яго прымянення ў масавай практыцы.

Прадстаўлены практычны матэрыял мэтазгодна выкарыстоўваць у рабоце настаўнікаў англійскай мовы агульнаадукацыйных школ.

3.4 Уласныя артыкулы, выступленні з дадзеным вопытам у педагагічных аўдыторыях.

Вопытам работы дзялілася на раённым метадычным аб'яднанні настаўнікаў англійскай мовы Светлагорскага раёна, на пасяджэннях школьнага метадычнага аб'яднання настаўнікаў гуманітарнага цыклу і педагагічнага савета школы.

Спіс літаратуры:

1. Аниськович, Н.Р. Комплекс интерактивных упражнений для обучения речевому взаимодействию в процессе иноязычного общения / Н.Р. Аниськович // *Замежныя мовы ў Рэспубліцы Беларусь*. – 2003. – № 3.
2. Качан, Т.В., Калинина, Е.В., Круглинская, М.С. Развитие коммуникативной компетенции учащихся старших классов посредством драматизации / Т. В. Качан, Е.В. Калинина, М. С. Круглинская // *Замежныя мовы ў Рэспубліцы Беларусь*. – 2015. – № 1.
3. Кашлев, С.С. Интерактивные методы обучения: учеб.-методическое пособие / С. С. Кашлев. – Минск: ТетраСистем, 2011. – 224 с.
4. Коньшева, А.В. Современные методы обучения английскому языку / А. В. Коньшева. – Минск: ТетраСистем, 2004. – 175 с.
5. Маслыко, Е. А., Бабинская, П.К., Будько, А.Ф., Петрова, С. И. Настольная книга преподавателя иностранного языка / Е.А. Маслыко, П.К. Бабинская, А. Ф. Будько, С. И. Петрова – Минск: Вышэйшая школа, 2004. – 522 с.
6. Мильруд, Р.П. Организация ролевой игры на уроке / Р.П. Мильруд // *Иностранные языки в школе*. – 1997. – № 3.
7. Образовательный стандарт. Общее среднее образование. Иностранный язык III – XI классы. – Минск: НМУ “Национальный институт образования” Министерства образования РБ, 2009.

Функцыянальныя апоры

<i>Фразы згоды і падцверджання</i>	Right. How right you are! Exactly! I think you are quite right. That's true. True. I think so. Yes, I see your point. Yes, and ... Yes, definitely. I (quite) agree.
<i>Фразы нязгоды, адмаўлення, неадабрэння</i>	Of course, not. It's no good. I don't think it's a good idea. I don't (quite) agree because ... I can't agree with you. I wouldn't say that.
<i>Фразы выражэння задавальнення</i>	I'm very glad. That's wonderful! Unbelievable! What luck! How nice! Great! I cannot believe it!
<i>Фразы выражэння сумнення</i>	I think that's impossible. I doubt it. I am not sure of it. It might be true. It sounds unbelievable.
<i>Фразы выражэння здзіўлення</i>	Is that so? You don't say so! That's really something! Can it be true? That can't be true! What a wonder! What?
<i>Фразы запытання інфармацыі</i>	Excuse me, do you know...? Can/Could you tell me...please? I'd like to know ... I'd like some information about ... So what next? Well and then what? What do you think of that?
<i>Фразы запытання меркавання</i>	What do you think about ...? What's your opinion about that? What are your feelings about this? What are your views on...?
<i>Фразы запытання дазволу</i>	Can/Could I ...? May I ...? Do you think I could ...? Is it alright if I ...? Would you mind if I ...?
<i>Фразы выражэння прапановы і парады</i>	You'd better (not) ... I think you should (not) ... I don't think you should ... What/How about ...? Why don't you ...? Why not ...? It might be a good idea to ... Can I help you?
<i>Абагульняючыя меркаванні</i>	On the whole; In general; The result is ...

Stripped Jokes

“FOOD”:

- *Then just eat the cheese and leave the holes on your plate.*
- *Waiter, this soup tastes funny!*
- *So, why aren't you laughing?*
- *Waiter, there's dead fly in my soup!*
- *I don't like this cheese with holes in it.*
- *Yes, sir. It's hot water that kills them.*
- *No, thanks. Do you have any other colours?*
- *Would you like some black coffee?*

Keys:

Joke 1: - Waiter, this soup tastes funny!

- *So, why aren't you laughing?*

Joke 2: - Would you like some black coffee?

- *No, thanks. Do you have any other colours?*

Joke 3: - I don't like this cheese with holes in it.

- *Then just eat the cheese and leave the holes on your plate.*

Joke 4: - Waiter, there's a dead fly in my soup!

- *Yes, sir. It's hot water that kills it.*

“SCHOOL”:

- *A word you use when you can't spell the other word.*
- *June, July, August.*
- *Jeremy, describe a synonym.*
- *Mary, where is the English Channel?*
- *Your spelling, Tom, is much better. Only five mistakes this time.*
- *Mum, what are the three best things about being a teacher?*
- *I don't know. We can't get it in our TV.*
- *Thank you, Miss Megan. How about the next word?*

Keys:

Joke 1: - Mum, what are the three best things about being a teacher?

- *June, July, August.*

Joke 2: - Tom, describe a synonym.

- *A word you use when you can't spell the other word.*

Joke 3: - Mary, where is the English Channel?

- *I don't know. We can't get it in our TV.*

Joke 4: - Your spelling, Tom, is much better. Only five mistakes this time.

- *Thank you, Miss Megan. How about the next word?*

Незакончаныя дыялогі (Unfinished Dialogues)

A. Look at these micro dialogues: match the replicas with the possible replies:

- 1) Would you like a sandwich?
- 2) Excuse me, do you know where the public telephone is?
- 3) Excuse me, could you tell me the time please?
- 4) May I borrow your pen, please?
- 5) Not very nice weather, isn't it?
- 6) Would you like a cup of tea?
- 7) How do you do?
- 8) Sally, this is Jane.

- a) Yes, please.
- b) How do you do.
- c) No, thank you.
- d) No, terrible.
- e) Hello, Jane.
- f) Sorry?
- g) Yes, certainly.
- h) No, I'm afraid I don't know.

Keys: 1.c, 2.h, 3.f, 4.g, 5.d, 6.a, 7.b, 8.e

B. Complete the questions in List A and the replies in List B. Role-play.

List A	List B
1. Was there anything good on TV yesterday?	a. _____
2. _____?	b. "The Gentle Giant"
3. What was it about?	c. _____
4. _____?	d. It was very interesting and the photography was great.
5. Really? What time was it on?	e. _____
6. _____?	f. With my sister. She likes nature programmes too.

Possible variants:

2. What was it called?   a. Yes, there was an interesting nature programme.
4. What was so special about it?   c. It was all about gorillas.
6. Who did you watch it with?   e. From seven to eight.

C. There is one dialogue hidden in the sentences below. Unscramble the dialogue and act it out:

- She has a cold.
- I'm fine and you?
- I'm sorry, what's wrong with her?
- OK. But my sister is not feeling well.

- Hello, Bill? How are you?
- That's too bad. I hope she's feeling better soon.

D. Choose any idea for the dialogue, work together to construct the central Section following from the initial to final sentences. Present your dialogue to the class:

- A: Excuse me. Can I ask you a question?
- B: Of course. What is it?
- A: _____
- B: _____
- A: _____
- B: _____
- A: Thanks. I didn't know it is so interesting.
- B: I didn't think so either until I tried it.

E. Imagine you are making a phone call to your friend. You want to go for a walk. Your friend can't go out for many reasons. Make up a conversation; try to persuade your friend to go out with you.

- A: Hello, _____ speaking.
- B: Hello, _____. It's _____. Are you doing anything at the moment?
- A: _____
- B: _____
- A: _____
- B: _____
- A: _____
- B: _____

F. Only one person's part of a dialogue is provided. Supply the other and dramatize the dialogue (No situational limitations):

- A: Hi, _____. How are you?
- B: _____
- A: OK. Do you know Alice's phone number?
- B: _____
- A: I'd like to ask her to lend me a book.
- B: _____
- A: "Alice in Wonderland"
- B: _____
- A: Really? Can you give it to me to read?
- B: _____
- A: Thank you very much. See you tomorrow.
- B: _____

Ралявая гульня “Візіт да доктара”

Клас 5

Мэта: развіццё навыкаў вуснага маўлення

Задачы:

- актывізаваць тэматычную лексіку і вивучаныя граматычныя структуры ў вуснай мове навучэнцаў у дыялагічнай форме;
- развіваць камунікатыўныя ўменні вучняў;
- выхоўваць пачуццё адказнасці за захаванне свайго здароўя;
- стымуляваць цікавасць да вивучэння англійскай мовы.

Ход мерапрыемства

Настаўнік вітае вучняў і паведамляе ім аб правядзенні ралявой гульні. Кожны навучэнец атрымоўвае загадзя падрыхтаваную настаўнікам картку з назвай хваробы, а таксама табліцу для запаўнення падчас гульні. Неабходна звярнуць увагу дзяцей на ўзаемную ветлівасць доктара і пацыента і ўспомніць маўленчыя клішэ прывітання, развітання і ўдзячнасці.

Навучэнцы па чарзе наведваюць “доктара” і гутараць з ім аб праблемах свайго здароўя. Такім чынам, яны разыгрываюць міні-дыялогі. Падчас дыялогу навучэнцы фіксуюць пачутую інфармацыю ў табліцы. Пасля заканчэння гульні настаўнік задае дзецям пытанні па табліцы з мэтай ажыццяўлення кантролю навыкаў аўдыравання ці збірае табліцы для наступнай праверкі. “Доктар” падчас вядзення дыялогу выкарыстоўвае карткі, у якіх пазначаны хваробы і магчымыя рэкамендацыі.

РАЛЯВЫЯ КАРТКІ “ДОКТАРА”:

Headache

- take the medicine three times a day;
- have a walk outdoors;
- take regular exercises;
- get up early and go to bed early;
- take a good medicine for headache;
- take vitamins;
- have a good rest.

Flu, sore throat, high temperature, cough

- stay in bed for 3 days (for a week, till the next day);
- drink warm milk with butter (honey);
- take temperature twice a day;
- take (buy) a good medicine; - take vitamins;

Toothache

- buy the medicine for a toothache;
- go to the dentist (immediately);
- clean your teeth every morning and every evening;
- eat healthy food;
- too many sweets are bad for your teeth.

Stomachache

- take (buy) a medicine for a stomachache;
- eat the right food (healthy food, dairy products);
- keep to a diet, the wrong food makes you ill;
- have a good rest;
- never smoke to keep fit.

Pain in the heart

- have a rest;
- call a doctor;
- take the medicine (tablets) regularly;
- take vitamins, eat the healthy food (a lot of fruits and vegetables);
- take regular exercises;
- never smoke to keep fit.

Questions and advice

1. Can I help you? What's the matter?
2. Are you coughing?
3. Do you have a high temperature?
4. Is it difficult for you to breathe?
5. When did you fall ill?
6. Did you take any medicine?
7. Do you take regular exercises?
8. Do you have a pain in the stomach?
9. Do you regularly take your blood pressure?
10. It will be useful for you ....
11. I hope ... will help you.

РАЛЯВЫЯ КАРТКІ “ПАЦЬЕНТА”:

You have health problems. You need the doctor's advice.

The doctor will ask you some questions. Remember to be active and polite.

Don't forget to ask the doctor:

- what you should do to be healthy;
- when you will visit the doctor again

Health problems:

1. I suffer from a headache (a sore throat, a broken leg, an earache, a toothache).
2. I have a stomachache (a bad cold, the flu, a pain in the heart, a backache, a high temperature, a pain in the neck).

Questions:

1. What shall I take from my cold?
2. What should I do to get well (to be healthy)?
3. When should I visit you again?

Прыкладны дыялог:

- Good morning! Can I help you?
- Good morning. I have a sore throat.
- Is it difficult to breathe?
- Oh, yes, it is. It is difficult to breathe.
- Do you have a high temperature?
- No, I don't.
- When did you fall ill?
- I fell ill two days ago.
- Will you open your mouth? You are really ill.
- What should I do to get well?
- You should take warm milk with butter or mineral water and buy a good medicine for cold. You will also take vitamins.
- When should I visit you again?
- You will visit me in a week.
- Thank you very much.
- You are welcome.

Табліца для запаўнення вучнямі:

Name	Illness	Doctor's advice

Прыкладныя пытанні настаўніка пасля ралявых гульняў (для адказаў вучні выкарыстоўваюць інфармацыю з сваёй табліцы):

1. What health problem did Pasha have?
2. When did he fall ill?
3. What did the doctor say?
4. When will Sveta visit the doctor again?
5. Who had a headache (a high temperature, a stomachache, etc.)?
6. What should Nikita do to get well?

Карткі для ралявой гульні “In the city” (5 клас)

A1: You are a stranger in Oxford. You want to get to the cafe. Ask a stranger the directions to the cafe. Use the map.

A2: A stranger in Oxford asks you the directions to the cafe. Use the map to direct him or her.

B1: You are a stranger in Oxford. You want to get to the bus station. Ask a stranger the directions to the bus station. Use the map.

B2: A stranger in Oxford asks you the directions to the bus station. Use the map to direct him or her.

C1: You are a stranger in Oxford. You want to get to the cinema. Ask a stranger the directions to the cinema. Use the map.

C2: A stranger in Oxford asks you the directions to the cinema. Use the map to direct him or her.

D1: You are a stranger in Oxford. You want to get to the supermarket. Ask a stranger the directions to the supermarket. Use the map.

D2: A stranger in Oxford asks you the directions to the supermarket. Use the map to direct him or her.

Role-playing “Guiding tour”

Form 5

Topic: Belarusian towns and cities

Aim: to develop Ps’ speaking skills: *describing Belarusian towns and cities*

Situation: You are guides. Tell British tourists about famous Belarusian cities and towns.

Gomel	
Speak about Gomel using the words given in the card	
	
<ul style="list-style-type: none"> - to be located in the south-east of Belarus on the Sozh close to the borders of the Ukraine; - to be founded in 1142; - to be Rumyantsev-Paskevich Residence; - to be famous for Gomel Palace & Park Ensemble; - theatres, cinemas, 3 art halls and a circus; 	

Mogilev	
Speak about Mogilev using the words given in the card	
	
<ul style="list-style-type: none"> - to be situated in the east of Belarus; - to be located on the Dnepr; - to be founded in 1267; - to be famous for old buildings of XVIII—XIX centuries; - a theatre, 5 cinemas, 3 parks, 4 cathedrals; - to attract tourists from other countries. 	

Brest

Speak about **Brest** using the words given in the card

- to be situated in the west-south of Belarus;
- to be located on the West Bug close to the borders of Poland;
- to be founded in 1019;
- to have a long and hard history;
- to be famous for Brest Fortress,
- lots of monuments, some cinemas and parks, 3 cathedrals;
- Belovezhskaya Puscha to the west of Brest;
- to attract tourists from other countries.

Grodno

Speak about **Grodno** using the words given in the card

- to be situated in the west of Belarus;
- to be located on the Neman close to the borders of Poland and Lithuania;
- to be founded in 1127;
- to have a long and hard history;
- to be famous for old cathedrals,
- lots of monuments, cinemas, squares and parks;
- to attract tourists from other countries.

Nesvizh

Speak words about **Nesvizh** using the words given in the card

- to be located in Minsk Region;
- to be founded in 1223;
- to be Radziwill Residence;
- to be famous for Nesvizh castle,
- Town Hall, a Catholic cathedral;
- to attract lots of tourists from other countries.

Vitebsk

Speak about **Vitebsk** using the words given in the card

- to be located in north-east of Belarus on the West Dvina;
- to be founded in 1101;
- the second old Belarusian city (after Polotsk);
- to be founded by princess Olga;
- to be famous for art festival *Slavonic Bazaar*;
- 6 cathedrals, 10 squares, lots of fountains, some theatres, cinemas, art galleries, the Zoo;
- Vitebsk's famous people: Mark Chagall, Ivan Bunin;
- to attract lots of tourists from other countries.

Ралявая гульня *At travel agency*

Клас: 6

Тэма: “ A country of lakes”

Мэта ўрока: развіваць навыкі камунікатыўнай кампетэнцыі вучняў.

Задачы ўрока: актывізаваць лексічны матэрыял па тэме «A country of lakes»; пашыраць кругагляд вучняў сродкамі англійскай мовы, матываваць вучняў да вывучэння замежнай мовы.

Mary and her father are from America. They enjoy travelling very much. They would like to visit Europe. Let’s help Mary to choose the best European country to travel to. Imagine that you are in travel agency. Some of you will be Mary and her father and the others will be tourist agents. Please, pick up your role.

You have only words, phrases and numerals on your papers. You should tell Mary and her father about your country. You have some minutes to prepare.

Прыкладная ралявая картка Мэры:

- Hello. We are ... from ...
- We want to travel to Europe but we can’t choose the country. Please help us.
- Where is the country situated?
- Is the country large or small?
- What is the climate of the country?
- What is the country famous for?
- All countries are interesting. We have chosen ... Thank you.

Прыкладныя ралявыя карткі турыстычных агентаў:

Italy
Location: to be situated in the south of Europe.
Area: about 301 thousand sq/km
Population: about 61 mln
Climate: +0+12 in winter, +20+25 in summer
Capital: Rome
Famous for: museums, cities (Rome, Venice, Verona), the most World Heritage Sites, food (pizza, pasta)

Germany

Location: to be situated in the centre of Europe.

Area: about 357 thousand sq/km

Population: about 82 mln

Climate: winters – cool, summers – warm

Capital City: Berlin

Famous for: Berlin Zoo, castles and cathedrals

France

Location: to be situated in the west of Europe.

Area: about 550 thousand sq/km

Population: about 64 mln

Climate: +1+10 in winter, +16+24 in summer

Capital City: Paris

Famous for: the Eiffel Tower; architecture, museums,
cheese

Spain

Location: to be situated in the south-west of Europe.

Area: about 505 thousand sq/km

Population: about 46 mln

Climate: +3+13 in winter, +16+32 in summer

Capital City: Madrid

Famous for: the third country in the world with
the most World Heritage Sites, flamenco, food

Finland

Location: to be situated in the north of Europe.

Area: about 338 thousand sq/km

Population: about 5 mln

Climate: 0 -30 in winter, +15+25 in summer

Capital City: Helsinki

Famous for: nature, wildlife

Interviews and conversations

1. Interview the person sitting next to you. Ask him/her about the trip he/she liked most. Use the questions in the Past Simple tense. Ask at least 5 questions (Where? When? What? Who ...with? Did ...?). Make brief notes of answers. When you have finished, tell him/her to ask questions and to make brief notes of your answers.

Don't forget to use the phrases of politeness "Can I ask you...?", "Thank you", "You are welcome!"

2. Make up a list of five most famous places for visiting in Belarus. Ask your partner if he/she has visited these places. Use the Present Perfect tense for asking and answering the questions. Make notes of answers and report the results of your interview to your class.

3. Imagine that you meet your friend whom you **have not seen** for a long time. Make a conversation in which you exchange information about changes which **have taken place** in your lives since your last meeting.

4. Role-playing "In a bookshop"

Role-Assignments:

A1: You would like to buy an interesting book. Ask a shop-assistant some questions of different types.

A2: You are a shop-assistant. Answer the customer's questions.

Model:

A1: Hello!

A2: Hello! Can I help you?

A1: Yes. I'd like to buy an interesting book in English. What can you recommend me?

A2: Take "Robinson Crusoe" of Daniel Defoe. It's interesting. I think you'll love it.

A1: It is a novel, isn't it?

A2: Yes, it is.

A1: Is it a historical or an adventure novel?

A2: This novel is about adventures of a man who found himself on an inhabitant island.

A1: Did you read this book?

A2: Oh, yes, two times. I like it very much.

A1: Ok. I take it. Thank you.

A2: You are welcome.

King Midas

Narrator: Once upon a time, in ancient Greece there lived a king. His name was Midas. He was very rich but greedy. He wanted to have more and more gold. There was only one thing he loved more than gold. That was his daughter.

*King Midas was a rich man,
But a little greedy too.
He wished he could have lots more gold,
One day his wish came true.*

Scene I. (Midas is in his castle.)

King: Good afternoon, old man. Who are you?

Magician: I am a poor man. Can you give me anything to eat?

King: Yes, certainly. Sit here and be my guest. Bring some wine and fruit, cheese and olives to eat!

Magician: Thank you! You are very kind, King Midas! I can do whatever you'd like. Tell me your wish.

King: I'd like to be richer so I'd like to have a golden touch. I want to touch things and turn them into gold.

Magician: But you are very rich now, King Midas. Are you sure that's what you want?

King: Oh, yes, I am sure.

Magician: Let it be so! I'll give you power to turn everything into gold. (The magician disappeared.)

Scene II. (Midas is in his garden.)

King: Look, everything I touch turns into gold! The trees are gold, the flowers are gold and the stones are gold! Magic! I am so happy!

Narrator: *He touched a leaf, a loaf of bread,*

A flower and a cup of wine.

King Midas laughed "They've turned to gold!"

And all this gold is mine!

Scene III. (Midas is at the table. He's going to have breakfast)

King: Soon I will become the richest man in the world! Oh, no! My tea is gold and my sweets are gold! I can't eat or drink! I will die!

Narrator: *King Midas could not eat or drink*

"What shall I do?" - he said.

"I wish my cup of tea was tea,

I wish my bread was bread!"

King Midas' daughter (she came in): Good morning, my daddy.

King: Good morning, my dear. (He kisses her) Oh, gods! My daughter is a golden statue! Her hair is gold! Her hands are gold! Oh, I'm so unhappy! (He is crying.)

Magician (appeared): Are you happy now, Midas?

King: Please, help me! I'm very unhappy! I'm a greedy man! I hate my golden touch! All I want right now is to have my daughter back.

Magician: You are a good man. But greed is a terrible thing. Take this water and wash your face and hands with it.

King: Thank you! I am all right now. I won't be greedy.

All together: *So live your life as it was done*

Don't think that money is all.

There are some things beneath the sun

You cannot buy for gold!

Magic Time

Elaine – a girl

Maureen – a poor farmer

Henry – a shoemaker

Pat – Maureen's daughter

Scene I

Elaine is walking down the street past Henry's house.

Henry is sitting at the window.

Narrator: It was cold in the village of Galgate. It was warm in the hearts of the people. Christmas was coming. The people of Galgate were getting Christmas cards, decorating the Christmas trees.

Christmas is coming,

The geese are getting fat,

Please put a penny

In the old man's hat.

If you haven't got a penny,

Kindness will do,

If you haven't got a penny,

Then God bless you.

Elaine: Christmas! Wonderful time! I want to get a present. I'd like to have the best Christmas present in the village! (*She closes her eyes.*) It may be a new dress. Yes, a very, very beautiful dress.

Henry: People are so happy at Christmas. They get presents. And I won't get any presents. I haven't got any family or friends.

Maureen comes to Henry's house. He's crying.

Maureen: Please, help me. My little daughter Pat has no other shoes. Could you fix this old pair of shoes?

Henry: Don't cry. Of course, I'll help you. Everything will be all right. Come back home and do not worry. See you tomorrow.

Henry is falling asleep.

Angel's voice: Christmas is magic. But good people can make magic too. Don't give rich presents. Be kind to people. What goes around comes around.

Silent Night, Holly night

All is calm, all is bright

Round your Virgin Mother and child,

Holy infant so tender and mild,

Sleep in heavenly peace

Sleep in heavenly peace.

Narrator: Next morning Henry got up early and started making boots, good for a princess.

Henry: The boots are ready. They would be the finest present for any girl. I think Pat will be glad.

Scene II

A room in Maureen's house. Maureen and his daughter are sitting in front of the fireplace.

Henry (enters, there are new boots in his hands): Merry Christmas! Pat, I've got a present for you. They are yours (*gives her boots*)

Pat: Really? It can't be true. Oh, I'm so happy! Thank you very much. (*She kisses Henry.*)

Henry: I am happy, too. I got the best Christmas present – a friend. Christmas is magic.

All together: Merry Christmas to you,

Merry Christmas to me,

Merry Christmas to all your friends,

Where ever they may be.

Merry Christmas to your families

And to your neighbours too.

Merry Christmas to every one

And I wish my wish comes true.